

การวิเคราะห์รูปแบบ เนื้อหา และกลวิธีการนำเสนอขตลกของ

รายการตลกทางโทรทัศน์และวิดีโอเทป

นาย เมธา เสรีธนาวงศ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-333-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 17433071

AN ANALYSIS OF THE FORM, CONTENT AND PRESENTATION OF
TELEVISION AND VIDEO COMEDY PROGRAMMES

Metha Sereethanawong

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Mass Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

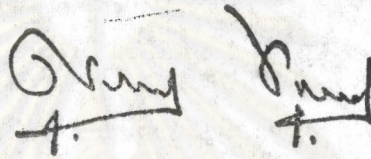
Academic Year 1996

ISBN 974-636-333-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การวิเคราะห์รูปแบบ เนื้อหา และกลวิธีการนำเสนอमुखตลกของรายการตลกทาง
โทรทัศน์และวิดีโอเทป
โดย   นายเมธา เสรีธนาวงศ์
ภาควิชา   การสื่อสารมวลชน
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม   รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์

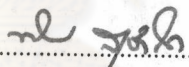

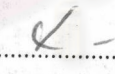
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน สุชาติ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

เมธา เสรีธนาวงศ์ : การวิเคราะห์รูปแบบ เนื้อหา และกลวิธีการนำเสนอมุขตลกของรายการตลกทางโทรทัศน์ และวิดีโอเทป (AN ANALYSIS OF THE FORM, CONTENT AND PRESENTATION OF TELEVISION AND VIDEO COMEDY PROGRAMMES)

อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร. อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, อ.ที่ปรึกษาร่วม : รศ.ดร. สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 180 หน้า.

ISBN 974-636-333-6.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบ เนื้อหา และกลวิธีการนำเสนอมุขตลกของรายการตลกทางโทรทัศน์และวิดีโอเทป

การวิจัยใช้วิธีวิจัยเนื้อหา สำหรับการศึกษารูปแบบของรายการตลกใช้แนวคิดเกี่ยวกับจำอวดและรายการตลกทางโทรทัศน์ ในส่วนของเนื้อหาเป็นการวิเคราะห์สาระสำคัญของรายการตลก และการสะท้อนค่านิยมต่างๆ ของสังคมไทย สำหรับกลวิธีการสร้างมุขตลกได้พิจารณาจากมุขตลกแต่ละมุขเพื่อทราบว่ามิมองค์ประกอบอะไร โดยใช้แนวคิดตรรกะของตลก

จากผลการวิจัย รายการสามคนอลเวง, รายการยุทธการขยับเหิงอก, รายการขบวนการ์ตูนสีสัน, ช่วงไลฟ์โชว์ รายการทไวไลท์โชว์ และรายการตลกทางวิดีโอเทป สรุปได้ว่า รูปแบบของรายการตลกทางโทรทัศน์และวิดีโอเทปเป็นการผสมผสานกันระหว่างรูปแบบของ "จำอวด" และ "ละครย่อย" โดยจะมีลักษณะใดมากน้อยกว่ากันขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่างๆ ของการสร้างสรรค์รายการ ได้แก่ ผู้ผลิต ผู้แสดง ข้อกำหนดทางสื่อโทรทัศน์ และผู้ชมเป็นสำคัญ

ในส่วนของเนื้อหาของรายการตลกทางโทรทัศน์และวิดีโอเทป มุ่งนำเสนอเรื่องที่เป็นประเด็นของสังคมตามลำดับจากมากไปน้อย ในเรื่องสถาบันนันทนาการ สถาบันสื่อสารมวลชน สถาบันเศรษฐกิจ สถาบันครอบครัว สถาบันการปกครอง และเรื่องที่เป็นประเด็นของบุคคลในเรื่องสังขาร เรื่องลามก

กลวิธีการนำเสนอมุขตลกของรายการตลกทางโทรทัศน์ เป็นการเล่นตลกกับเรื่องในชีวิตประจำวัน การเล่นตลกกับกลไกของชีวิต การเล่นตลกกับภาษา การเล่นตลกกับความรู้สึก และการเล่นตลกกับสามัญสำนึก

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา ..... 2539.....

ลายมือชื่อนิสิต ๒๗
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C650229 : MAJOR MASS COMMUNICATION
KEY WORD:

FORM / CONTENT / PRESENTATION / TELEVISION / VIDEO / COMEDY

METHA SEREETHANAWONG : AN ANALYSIS OF THE FORM, CONTENT AND PRESENTATION OF TELEVISION AND VIDEO COMEDY PROGRAMMES. THESIS

ADVISOR : ASSO. PROF. UENRAT SIRIYUVASAK, Ph.D., THESIS COADVISOR

ASSO. PROF. SURAPONE VIRULRAK, Ph.D. 180 pp. ISBN 974-636-333-6

The objectives of this study are; to investigate the form, content and the presentation of television and video comedy programmes.

The study is a content analysis of 4 television programmes and 1 cafe video programme. The frame of analysis is based on the types of comic form - Jum-uad and comedy performance, the themes and social values reflected in the content and the comic logic used in the presentation of the programmes.

From the analysis of Sam-kon-on-la-veng Programme, Yud-tha-karn-kha-yub-nguek Programme, Kha-buan-karn-jee-sen Programme, Section Live Show of Twilight Show Programme and video comedy programmes, we find that most programmes combine Jum-uad with comedy performance. The constraint of the combination in each programme depends upon the production, performers, the medium and the audiences of the programme.

The content analysis shows that the television and video comedy programmes emphasized on the following social themes and institutions; the leisure industry, the media industry, the economy, the family, the government. On the theme of public figure they focus on the physical mishaps and sex.

The presentation of these programmes employs the following comic logic; make fun of daily life, make fun of the mechanism of life, make fun of language, make fun of emotion and with our commonsense.

ภาควิชา..... การสื่อสารมวลชน

สาขาวิชา..... การสื่อสารมวลชน

ปีการศึกษา..... 2539

ลายมือชื่อผู้ผลิต..... พลน.

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณป้าและมา้าที่ให้ชีวิตข้าพเจ้า และเลี้ยงดูมาจนได้ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นที่สำเร็จสมความตั้งใจ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้คงไม่มีค่าสำหรับข้าพเจ้าหากขาดการดูแลเอาใจใส่จาก รองศาสตราจารย์ ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ที่ทำให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้โลกในมุมมองที่กว้างมากขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษารวมที่ข้าพเจ้าไม่ค่อยไปปรึกษาเท่าไรนัก แต่ก็ยังให้คำแนะนำ คำชี้แจงที่เป็นประโยชน์แก่ข้าพเจ้าเสมอ รองศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน สุชาติ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ ที่อุทิศสละเวลาอันมีค่าในการสอบและแนะนำผลงานชิ้นนี้ ขอขอบพระคุณมากครับ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ย่อมเกิดขึ้นไม่ได้หากขาดความช่วยเหลือจาก คุณสุวิทย์ สาสนพิจิตร, คุณชนรรชดา, คุณพุดธิพงษ์ พรหมสาขา ณ สกลนคร, คุณชาญณรงค์ ชันดีท้าว, พี่แมว, พี่ก๊, พี่หอยและแแต้ว แห่งบริษัท เจเอสแอล จำกัด คุณสุวรรณี จักราวรุช แห่งบริษัท แดส เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด คุณธีรวัฒน์ สมเชื้อ แห่งบริษัท บอห์น แอนด์ แอสโซซิเอท จำกัด คุณเสริมเวช ชวงยรรยง แห่งบริษัท เอสทีวีดีโอ จำกัด ขอขอบคุณทุกท่านที่ทำให้เกิดรายการตกลงขึ้นมา

ขอไว้อาลัยแด่คุณทองแถม เขียวแสงใส ศิลปินตลกท่านแรกที่ข้าพเจ้าได้สัมภาษณ์ ขอขอบคุณ คุณก๊กเฮง, คุณดอกดิน, ป้าตอก, พล.ต.ถาวร ช่วยประสิทธิ์, คุณอารีย์ นักดนตรี, คุณท้วม, อาสีหภูมิ, คุณยอด นครนายก, คุณเพชร ดาราฉาย, คุณเทพ โพธิ์งาม, คุณเดอ ดอกสะเดา, คุณดี ดอกมะดัน ศิลปินตลกทั้งหลายและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกท่านที่มีชื่อในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ท่านคือผู้สร้างวัฒนธรรมอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อประเทศชาติ

ขอขอบคุณ พี่ๆ บริษัท ป้าใหญ่ครีเอชั่น จำกัด ที่ให้โอกาสข้าพเจ้ามาโดยตลอด และให้ใช้เครื่องสำเนารายการตลก เพื่อปริญาโทที่คอยถามไถ่และให้กำลังใจ ตอนที่ช่วยอัดรายการ พี่แก้วและอ้อที่ช่วยสัมภาษณ์ เบิร์ด เอก หนู ต้นและแม่ แอน ขวัญ ที่ช่วยถอดเทปรายการตลก ต่อที่จัดการธุระให้หลายเรื่อง พี่แก้วและพี่บ๊อบที่ช่วยพิมพ์งาน มดและบุ่มที่ให้กำลังใจและกำลังใจกายมาโดยตลอด และอีกหลายคนที่ไม่ได้เอ่ยชื่อ ความสำเร็จของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ล้วนมาจากความช่วยเหลือของทุกท่านทุกคน ข้าพเจ้าจะไม่ลืม

เมธา เสรีธนาวงค์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภาพ.....	ฐ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหำนำการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำนิยามศัพท์.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องตลก.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบของรายการตลก.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับเนื้อหาของรายการตลก.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีการนำเสนอขตลก.....	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	24

บทที่	หน้า
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	27
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา.....	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	28
เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	30
4. พัฒนาการของตลกไทย.....	32
จุดกำเนิดของการแสดงตลก.....	32
สมัยสวดพระ.....	34
สมัยสวดคฤหัสถ์.....	35
สมัยจำอวด.....	37
สมัยละครย่อยทางวิทยุ.....	40
สมัยตรวจบท.....	41
สมัยละครย่อยทางโทรทัศน์.....	43
สมัยตลกคาเฟ่.....	45
สมัยปัจจุบัน.....	46
5. การศึกษารูปแบบรายการตลก.....	49
รูปแบบของรายการสามคนอลเวง.....	50
รูปแบบของรายการยุทธการขยับเหงือก.....	57
รูปแบบของรายการขบวนการจี้เส้น.....	64
รูปแบบของช่วงไลฟ์โชว์ รายการทไวไลท์โชว์.....	71
รูปแบบของรายการตลกทางวิดีโอเทป.....	78
รูปแบบของจำอวดและละครย่อยในรายการตลกทางโทรทัศน์และวิดีโอเทป.....	89
6. การศึกษาเนื้อหารายการตลก.....	95
เนื้อหาของรายการสามคนอลเวง.....	96
เนื้อหาของรายการยุทธการขยับเหงือก.....	105
เนื้อหาของรายการขบวนการจี้เส้น.....	111
เนื้อหาของช่วงไลฟ์โชว์ รายการทไวไลท์โชว์.....	116

	หน้า
เนื้อหาของรายการตลกทางวิดีโอเทป.....	118
สาระของรายการตลก.....	127
ค่านิยมที่สะท้อนผ่านเนื้อหาสาระของรายการตลก.....	130
7. การศึกษากลวิธีการนำเสนอขมุขตลก.....	133
กลวิธีการนำเสนอขมุขตลกของรายการสามคนอลเวง.....	134
กลวิธีการนำเสนอขมุขตลกของรายการยุทธการขยับเหงือก.....	139
กลวิธีการนำเสนอขมุขตลกของรายการขบวนการ์ตูน.....	145
กลวิธีการนำเสนอขมุขตลกของช่วงไลฟ์โชว์ รายการทไวไลท์โชว์.....	151
กลวิธีการนำเสนอขมุขตลกของรายการตลกทางวิดีโอเทป.....	156
กลวิธีการนำเสนอขมุขตลกของรายการตลกทางโทรทัศน์และวิดีโอเทป.....	163
8. บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	168
สรุปลักษณะรูปแบบ เนื้อหา และกลวิธีการนำเสนอความตลกของรายการตลก ทางโทรทัศน์และวิดีโอเทป.....	168
บทอภิปราย.....	171
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	175
รายการอ้างอิง.....	176
ประวัติผู้เขียน.....	180

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 5.1 แสดงรายละเอียดชุดการแสดง รายการสามคนอลเวง.....	51-53
ตารางที่ 5.2 แสดงรายละเอียดชุดการแสดง รายการยุทธการขยับเหงือก.....	59-60
ตารางที่ 5.3 แสดงรายละเอียดชุดการแสดง รายการขบวนกรจี่เส้น.....	65-66
ตารางที่ 5.4 แสดงรายละเอียดชุดการแสดง ชวงไลฟ์โชว์ รายการทไวไลท์โชว์.....	72
ตารางที่ 5.5 แสดงรายละเอียดชุดการแสดง รายการตลกทางวิดีโอเทป.....	79-81
ตารางที่ 5.6 แสดงข้อมูลจำเพาะของรายการตลกทางโทรทัศน์และวิดีโอเทป.....	89
ตารางที่ 6.1 แสดงการวิเคราะห์เนื้อหาสาระ รายการสามคนอลเวง.....	97-102
ตารางที่ 6.2 แสดงการวิเคราะห์เนื้อหาสาระ รายการยุทธการขยับเหงือก.....	105-109
ตารางที่ 6.3 แสดงการวิเคราะห์เนื้อหาสาระ รายการขบวนกรจี่เส้น.....	112-114
ตารางที่ 6.4 แสดงการวิเคราะห์เนื้อหาสาระ ชวงไลฟ์โชว์ รายการทไวไลท์โชว์.....	117
ตารางที่ 6.5 แสดงการวิเคราะห์เนื้อหาสาระ รายการตลกทางวิดีโอเทป.....	119-124
ตารางที่ 6.6 แสดงประเด็นเนื้อหาสาระที่ปรากฏในรายการตลกทางโทรทัศน์และวิดีโอเทป.....	127
ตารางที่ 6.7 แสดงค่านิยมที่ได้รับการสะท้อนออกมาจากเนื้อหาสาระของรายการตลกทางโทรทัศน์ และวิดีโอเทป.....	130
ตารางที่ 7.1 แสดงวิธีการใช้มุขตลกของ รายการสามคนอลเวง.....	135-137
ตารางที่ 7.2 แสดงวิธีการใช้มุขตลกของ รายการยุทธการขยับเหงือก.....	140-142
ตารางที่ 7.3 แสดงวิธีการใช้มุขตลกของ รายการขบวนกรจี่เส้น.....	147-149
ตารางที่ 7.4 แสดงวิธีการใช้มุขตลกของ ชวงไลฟ์โชว์ รายการทไวไลท์โชว์.....	152-153
ตารางที่ 7.5 แสดงวิธีการใช้มุขตลกของ รายการตลกทางวิดีโอเทป.....	158-160
ตารางที่ 8.1 สรุปลักษณะรูปแบบ เนื้อหา กลวิธีการนำเสนอมุขตลกของรายการตลกทางโทรทัศน์ และวิดีโอเทป.....	170

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 2.1 แสดงบันไดตลก.....	21
แผนภาพที่ 4.1 แสดงตำแหน่งที่นั่งผู้สวดคฤหัสถ์และอุปกรณ์ประกอบ.....	38

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย